

IZHAJA VSAKI DAN.

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Pecnične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
GENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obitne oglase po 20 stotink;
za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
deljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNASA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 20, pol leta K 10.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841-652.
Telefon štov. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Izlet avstrijskih delegatov.

REKA 17. Avstrijski in ogrski delegatje
se danes ob 6. zjutraj odpotovali iz Pule na
parniku „Thalia“. Sledila je vsa eskadra s
jahto „Lacroma“, na kateri se je nahajal po-
veljnik mornarice grf Montecuccoli. Plulo se
je ob najlepšem vremenu. Ob prihodu na Reki
je mnogo občinstva pričakovalo delegate.

Dr. Lueger.

DUNAJ 17. „Rathauskorresp.“ poroča
da se je zdravstveno stanje dr. Luegerja
zboljšalo.

Obsojen radi roparskega napada na avtomobil.

DUNAJ 17. Porotniki so Hertzko radi
roparskega napada na avtomobil enoglasne
spoznali krivim. Obsojen je bil na osemletno
težko ječo.

**Veliki vojvoda Toskanski
Ferdinand IV.**

SOLNOGRAD 17. V minoli noči ob
2:30 uri je za srčno kapjo umrl veliki voj-
voda Toskanski Ferdinand IV. Navzoča je
bila soproga nadvojvodinja Alice. Takoj so
bile pozvane nadvojvodinje Marijeta, Germana
in Neža, a niso našle velikega vojvoda več
živega. Tudi nadvojvodi Petru je bila takoj
pričebena vest, ki je kmalu potem dospel v
residenco.

Ferdinand IV. Salvator, veliki vojvoda
Toskanski, je bil rojen dne 10. junija 1835 v
Firenci kakor sin Leopolda II in princesinje
Marije Antonije, hčere Frana I. kralja obeh
Sicilij. Ko se je dne 21. julija 1859 njegov
oče odpravil na prestol, si je nadelnašal velikega
vojvode in je iz Drazdan protestiral proti
združitvi Toskane s Sardinijo. Umrli veliki
vojvoda je bil dvakrat oženjen. Prva žena je
bila princesinja Ana, hči saksonskega kralja
Ivana, ki je umrla že leta 1859.

V drugič se je nadvojvoda oženil z Alico,
princesinjo Bourbon-Parmsko, s katero je imel
štiri sine in pet hčera. Najstarejši sin je
Leopold Wölfling (bivši nadvojvoda Leopold
Ferdinand (rojen leta 1868), najstarejša hči
Luiza, bivša saksonska prestolonaslednica, po-
znejša grofica Montignoso in sedanja go-pa
Toselli, rojena leta 1870). — Pokojni na-
dvojvoda le imel čim FMZ ter je bil imejitelj
66. pešpolka. Njegova rodbina redno biva v
Solnogradu.

DUNAJ 17. Vsi smrti velikega vojvo-
da Toskanskega je odložen obisk velikega
kneza Sergija in vsprejemi pri raznih posla-
ništvih. — Truplo velikega vojvode dospe
semkaj zvečer 21. t. m. Velikega vojvoda po-
lože v rakev pri kapucinih dne 22. t. m. Za
pokojnega nadvojvoda je napovedano 16-dnev-
no dvorno žalovanje.

Ogrska volilna reforma.

BUDIMPEŠTA 17. Socijalistični list
„Nepczava“ objavil je danes načrt volilne
reforme s statističnimi podatki in spremlja ta
članek z opombo, da je informiran iz popol-
noma kompetentne strani. Ogrski brzojavni
urad je oficijelno pooblaščen, da objavi, da
so one vesti le gole kombinacije.

Minister za notranje stvari da bode vzlic
tem tendencioznim izvajanjem obelodanil svoj
volilni načrt le ob pravem času in pravem
mestu.

Papež obolel.

RIM 17. (Agenzia Stefani) Papeža je
napal po noči protin, kar se pri papežu o

tej letni dobi navadno dogaja. Telesni zdrav-
nik dr. Petazzi je danes zjutraj obiskal pa-
peža, ki je zamogel ustati ter je med 11 in
1 uro vsprejel državnega tajnika Merry del
Vala, majordoma in več škofov.

Princezinja Pija Monika.

BEROLIN 17. Saksonska princesinja Pija
Monika pride meseca junija v Drazdane, kjer
bo potem stalno bivala.

Angleška kraljica dvojica v Parizu.

LONDON 17. Kraljeva dvojica se poda
koncem februarja v Pariz.

Mesto se useda.

NEW-CASTLE 17. (New-Južni Wales.
Nemška kab. družba.) Že meseca oktobra
m. l. je bilo poškodovanih več hiš, ker so se
tla usedla. V minoli noči in danes predpo-
ludne so se tla usedla tudi na drugih krajih
mesta. Anglikanska stolnica se bržkone zruši.
Poškodovano je tudi mnogo javnih in privat-
nih poslopj.

Ledolomec „Jermak“.

RIGA 17. Ledolomec „Jermak“ je od-
pipl s 15 parniki,

**Car odlikoval vojnega ministra
Schönaicha.**

PETROGRAD 17. Car je podelil vojne-
mu ministru Schönaichu veliki križ belega
orla.

Iz Perzije.

TABRIS 17. Princ Ferman poroča, da
se more držati v Sandibulaku samo še štiri
dni. Princ zahteva vojaške pomoči in denar-
nih sredstev. Brzojav v Sandibulak je pretrgan.

**Maroko. — Mulaj Hafid je proglasil
sveto vojno.**

MARAKEŠ 17. Včeraj je bilo v vseh
mošnjah prečitano pismo Mulej Hafida, v ka-
terem pozivlja prebivalstvo, naj mu sledi v
pokrajino Šavja. Da napovedo sveto vojno,
izlasti proti Francozom. Mulaj Hafid izraža
nado, da padeta Casablanka in Mediuna vno-
vič v roke Marokancev in da ne ostane niti
en kristijan na življenju. Mi hočemo, pravi
pismo, mirno zopet uvesti svete zakone.

Javni agitatorji hodijo po ulicah ter po-
zivljajo prebivalstvo na sveto vojno. Dospela
je vest, da je mehala Rešida popolnoma uni-
čena od Buhtoj Ben Bagdadija, ki se je po-
lastil topov in vsega drugega materijala.

MARAKEŠ 17. Mulaj Hafid je dvignil
svoj šotor pri Elkenazeru ter je odpotoval v
pokrajino rodu Šavja, da bojujejo proti Fran-
cozom. Vzlic temu, da pozivljajo javni agita-
torji na vojno, se vendar število vojakov krči,
ker nimajo nikake plače. Izdana je odredba,
da se izvozno blago, v prvi vrsti živila, ne
smejo več prevažati na obalo.

Poročilo generala Amade.

PARIZ 17. General Amade je brzojavno
sporočil o boju z dne 14. t. m. in pravi mej
drugim: Po dolgem boju sem zasedel mesto
Š-tat, ki so je branile mehale Hafida in
Mulaj Rešida. Z Mehalami so se združili ro-
dovi Šavja, ki so sodelovali tudi na zadnjem
kranju. Sotorišče Mulaj Rešida je razdejan.
Na naši strani je bil ranjen 1 častnik, 1 pod-
častnik in 18 vojakov. Izgube sovražnika so
velike. Ta poraz je napravil na uporne ro-
dove silen utis.

PARIZ 17. (Agence Kavos). Neka brzo-
javka admiral Philiberta pravi, da je v Ma-
godovju mir vzlic proglašanju svete vojne
po Mulej Hafidu. Kakor brzojavlja general
d'Amade, je trajal boj pri Setatu od 8. uri
zjutraj do 12. opoldne. Marokanci so imeli
150 mrtvih in 30 ranjenecv. Vspeh boja je,

da je svobodna črta Setat-Bareši-Mednina, ki
je za promet med Marakešem in Rabatom
velike važnosti.

Minister za unanje stvari je zahteval, naj
se razprava o interpelaciji odloži do 24. t.
m. Kar se tiče navodil za generala D'Amada,
so ista identična z navodili, ki jih je prijel
general Drude in ki so bila objavljena na
razpravi zadnjih interpelacij zbornice, to je,
da skrbi v ozemlju Casablanka za vzdrževanje
miru in reda, za varnost Evropejcev, trgovin-
ski promet in za kaznovanje onih rodov, ki
so oplenili Casablanko. Generalu D'Amade
se je nudila včeraj ugodna prilika, da je zadel
na rod, ki je sodeloval na klanju meseca ju-
lija. Ta rod je strogo kaznoval in minister
mu zamore k temu čestitati. Kaznovalo se bo
vse rodove, ki so zakrivila plemenje, so li pri-
stajši Abdul Aziza ali pa Mulej Hafida. Naša
politika, ki jo odobrujejo vse vlade, se ni
spremenila. Nobene nove okolnosti ni, ki bi
opravičila to interpelacijo. (Pohvala.)

Jaurès je zahteval da se o interpelaciji
takoj razpravlja. Zbornica je pa z 262 proti
179 glasi uvaževala zahtevu vlade in odgodila
razpravo do 24. t. m. (Pohvala.)

Boj za pravico našega jezika.

In zopet se je predvčerajšnjem državno
sodišče na Dunaju moralo baviti z našim je-
zikovnim vprašanjem, s to našo trnjevo potjo
do najnarodnejega in najelementarnejega na-
rodnega in človeškega prava.

Občina Sele pri Borovljah je morala iti
na državno sodišče v obrambo pred nasiljem
nemških fanatikov v deželnem odboru koro-
škem, ki tretjini prebivalstva brutalno in na-
silno odreka to najelementarnejše narodno in
človeško pravo, fundirano tudi na državnih
osnovnih zakonih, ki zagotavljajo vsem držav-
ljanom enako pravo v šoli, v uradu in v
vsem javnem življenju.

In zopet je zmigalo to pravo na tej naj-
višji inštanci: državno sodišče je izreklo, da
je deželni odbor koroški, odbivši slovensko
vlogo občine Sele, kratil, poteptal zakon, ki
je menda proglašen za vse državljane in bi
se mu morali torej tudi vsi pokoriti.

Naš jezik je po najvišji sodni instanci
pripoznan kakor v deželi navaden jezik. A
konsekvenca temu je, da bi morale vse
oblasti, državne in deželne vsprejemati vloge
in jih tudi reševati v tem jeziku.

Bi morale — pravimo. Se-li smemo
nadejati, da se bo od slej res godilo tako na
Koroškem? Kdor bi se temu nadejal, ta ne
pozna naših nasprotnikov, ta ne pozna razmer
v naši ljubeznivi Avstriji, ta ne ve, kako se
upogiblje pod to silo ves avstrijski vladni
aparati, tako, da je njega respekt pred raz-
merami veliko večji, nego spoštovanje do pra-
vovrednosti najvišjih sodnih oblasti in celo tudi do
lastnih administrativnih nare-
deb. Ta avstrijski upravni aparat ni še doslej

— ako bi hoteli tudi predpostavljati pošteno
in dobro voljo — našel tiste srčnosti in ener-
gije, ki bi bila potrebna, da se upornike proti
zakonu prisili v spoštovanje zakonov. Na ce-
sarskem dvoru na Dunaju je sicer čitati več-
noresnični rek: Justitia regnum fundamen-
tum — pravica je podlaga državam. Ali v
istih močeh, ki zahajajo na cesarski dvorec
kakor svetovalci krone, ni bilo še nikdar resne
volje, se niso še nikoli v potrebni meri zave-
dali svoje dolžnosti do države, da bi gorjoi
rek se vso svojo avtoriteto dovajali tudi do
praktične veljave. Pravo, zakon, princip, raz-

sodbe so na naši strani — tradicija, ta ne
srečna tradicija pa na drugi strani. Zma-
guje pa ta poslednja. Na naši strani
se moralne principijelne zmage — na strani
nasprotnikov pa je moč tradicije. Vse naše
zakonito pravo nas ne more braniti pred na-
siljem nasprotnikov, ker se mu pokori tudi
državna uprava.

V tem pogledu imamo mi primorski Slo-
vani, osobito pa tržaški, veliko žalostnih iz-
kustev. Tudi mi smo izvajali že opetovanih
zmag na najvišjih sodnih instancijah za pravo
našega jezika. Tudi glede Primorske so naše
upravne oblasti, lokalne in centralne, že po-
novno izdale naredbe, ki so pomenjale popol-
no zmago pravice našega jezika; tudi v Trstu
je bil naš jezik od avtoritativne strani pro-
glašen kakor v deželi navaden, torej popol-
noma enakopraven jezik. Ali teorija je ena,
praksa pa druga. Kako daleč smo še vzlic
vsem pravorekom sodišč in vzlic vsem lepim
ministerialnim naredbam od resnične enako-
pravnosti našega jezika!!! O tem nam govore
neprestane pritožbe slehernega dne radi za-
ostavljanja in celo žaljenja našega jezika na
raznih javnih oblastih.

Ker torej vidimo, da vse razsodbe in
pravoreki nimajo zaželenega efekta tudi v
praktičnem poslovanju, navstaja vprašanje:
ali je sploh nade, da pridemo vendar do svo-
jega prava? In če je nade, kaj nam je sto-
riti, kako je nadaljevati boj, da pripomoremo
svojemu jeziku do popolne veljave? Na de-
je. Ali mi se ne smemo le sklicevati na za-
kon in na etično pravo, mi moramo sami
izvajati ta boj s tem, da smo v praksi od-
ločni, dosledni in neizprosni v zahtevanju svo-
jih pravic. Pred vsem pa mora biti nam sa-
mem naš jezik jedini instrument, ki naj nam
služi kakor sredstvo za obveščanje na oblastih,
v kupčiji, v trgovini in v vsem javnem življe-
nju! Dokler ne bomo sami spoštovali in ce-
nili svojega jezika, dokler ga ne bomo sami
z ljubeznijo rabili povsodi in nasproti in z
vsakomur, ne pričakujmo nikar, da bi prišel
ta naš jezik do praktične veljave in do po-
polne enakopravnosti! Ko bomo vlagali
svoje vloge na oblasti le v svojem jeziku, ko
bomo govorili tamkaj le v svojem materinem
jeziku, ko bomo trgovinsko korespondencijo
vršili v slovenskem jeziku tudi z drugorodnim
kupčijskim svetom, ko bomo tudi v konver-
zaciji kjerkoli in pred komur si bode kazali,
kako cenimo in čislamo svoj jezik: potem
bomo kmalu videli velikanski preobrat.

Zgovoren izgled za to so relativno lepi vspehi,
ki smo jih dosegli tržaški Slovenci na sodi-
ščih za civilne stvari. Kako žalostno je bilo
tudi tu še pred kakimi 15 leti! Nasprotniki
so kar gromeli radi vsake slovenske besede,
a sodni funkcionarji so se v strahu tresli
pred vsakim slovenskim spisom. To je bilo
vse dotlej, dokler sta bila taka beseda in tak
spis le sila redek dogodek. V isti meri pa,
kakor so prihajali v naš Trst slovenski od-
vetniki eden za drugim, ki so dosledno uve-
ljavljali v svoji praksi slovensko uradovanje
in so se množili slovenski spisi, so se mno-
žile tudi slovenske razprave in je zadobival
naš jezik na veljavi. Praktična, dosledno iz-
vajana raba našega jezika je uklonila sled-
njič sovražnike in oblasti, da so bolj in bolj
odjenjavali od srditega odpora.

Danes sodelujejo laški odvetniki na slo-
venskih razpravah in podpisujejo slovenske
zapisnike. In le redek dogodek je, da se kak
bolj vročerkven laški odvetnik upira, prote-
stira in se dosledno — blamira!

PODLISTEK.

3

Žena in prijatelj.

Jaroslav Vrhlicky.

(iz češkega.)

Nekdo je bil kupil njegovo samo častno
omenjeno sliko za 3000 goldinarjev. Ni
varjel svojim očem. Hotel je k tajniku raz-
stave, od njega je zvedel, da časopis ni la-
gal, kupca pa ni poznal nihče. Na to, da bi
Dubsky, ki mu je ravno tiste dni pripala
večja dedščina, mogel biti kupec, Novaček
niti pomislil ni. Zvedel je to še-le pozneje.

Tako ga je bil rešil Dubsky vdruje.

A kaj je bilo vse to proti čaru lepega,
intimnega življenja, ki sta ga živela medseboj!
Sleherno jutro se je oglašil Dubsky v umet-
nikovem ateljeju, saj je ležal le-ta na poti v
njegovo pisarno. Potem sta se videla po ko-
silu v kavarni, kjer sta prekrmljala dve,
včasih tri ure. Parkrat na teden sta bila
zvečer skupaj. Ni je bilo misli, katere bi ne
bila povedala drug drugemu, ne načrta, ka-
terega bi ne bila prevdrala skupno.

Dubsky je uvajal boječega slikarja v
kroge boljše družbe, ga jemal seboj v gleda-
lišča in koncerte in ga seznanjal tako s so-
rodniimi umetnostmi, preskrboval ga je s
knjigami in časopisi — iz kratka, bil je
takorekoč njegov vzgojevalec, njegov gojitelj.
Pogrezal ga je takorekoč v tisto atmosfero,
iz katere zajema umetnikova duša, ne da
morda sama vé o tem, v kateri prejema nje-
gova fantazija vedno novih in novih motivov.

In zdaj mu je Dubsky to naredil — gre
in poroči neznanega dekleta, čigar bitje mu
je čisto tuje, deklico, ki jo pozna samo po-
vršno, morda s kakega plesa, kjer je izme-
njal z njo nekoliko fraz, in od par obiskov
sém, ki jih je napravil snubitvi na ljubo. Kaj
mu more biti zdaj še Dubsky? Vedno in
vselej bo stal med njima ta tuji obraz, bo s
svojimi izbuhlimi ribjimi očmi zasledoval njune
razgovore o umetnosti. Kako naj razodeva
pred njo svoje sanje in vizije, načrte svojega
dubá, katere je skrivaj pred profanimi očmi,
v katere je smel pogledati edino le Dubsky?

Dobro je čutil, da je poroka Dubskega
s to Milo Ortmüller zadala smrtni udarec
njunemu dolgoletnemu, bratovskemu prijatelju
stvu, da je po njej lepa preteklost pokopana,
in groza ga je bilo bodočnosti...

Ni mogel razumeti ljubezni, kajti, izv-

zemši nekaj modelov, s katerimi je prihajal
v površno dotiko, ženski sploh ni poznal, nje-
gova figura, njegova zunanost sta mu za-
branjevali to; videl je v ljubezni samo satiro
in da je, po njegovem mnenju, njej žrtvoval
Dubsky prijateljstvo, to ga je globoko bolelo.

Dolgo je sedel in tutil. Ko se je sled-
njič zdelil in pogledal na uro, je videl, da
je že davno čas, da gre v kavarno. Uro obeda
je bil zamudil, a vzeti bi itak ne bil mogel
grizljavega v usta.

Preoblekel se je, potem je stopil k sto-
jalu in s kretujo največjega zaničevanja je
strgal del s svojo sliko, jo pohodil in jo po-
stavil v kot h kupu svojih drugih mrtvorje-
nih idej. Ko je bil storil to, je čutil, da se
k tej slici ne povrne nikoli več. Bila je po-
kopana, kakor toliko drugih sanj, za vedno.
In čudno! Z nenkrat olajšanim srcem je
posadil svoj širokokrajni klobuk na goste
kodre, si prižgal cigareto in, zaklenivši atelje,
stopil na cesto. Da, čez nekaj časa je pričel
tiho žvižgati.

* * *

V kavarni je bilo kakor vedno živahno.
Novaček je pozdravil svoje znance z nalabkim
pokimanjem in se usedel na svoj najljubši
prostor v kot pri oknu, ki mu je bil leta sém
rezerviran.

V hipu je stal pred njim natakari, čašo
črne kave v eni, šahovo desko v drugi roki.
Tako je bilo sleherni dan, Novaček je poril
kavo strani in pričel postavljati figure.

V tem trenutku se je pojavil Martan,
kipar, njegov zvesti, vsakdanji partner, molče
se je usedel in že sta bila zatopljeni v igro.
Slikar je igral nenavadno počasi in nervozno,
videti je bilo, da je drhtel pri vsaki potezi
— njegova rumena, žilava roka je plavala
vedno dolgo nad šahovo desko z razprtimi
prsti, slično krempeljem vodo bljuvajočega
zmaja na kaki stari cerkvi.

Na levi, za stebrom, je igralo nekaj
gostov biljard, vsi prijatelji in znanci obeh
umetnikov: igralci, pisatelji in komponisti.
Bili so danes vsi nenavadno animirani. Kaj
so govorili, sta šahista lahko dobro slišala.
Naenkrat je pričel Novaček v tih obup ener-
gičnega Martana igrati še počasneje, da, na-
enkrat je pozabil javiti šah in premikati
figure.

„Dubsky jo je dobro zadel,“ je dejal
subi komik, „čakal je, a je dočkal. Mila je
zares dobra partija.“

„No, tako hudo ni ravno,“ je oporekal
neki žurnalist in mirno drgnil s kreda svoj
drog, „poznam malce razmere.“
(Dalje.)

Ta uspeh bodi nam v pouk, v vsplodbujo in ravnanje, ako hočemo srečno in čim prej uspešno izvojevati težki boj za pravo našega jezika! Le s praktično vsakdanjo rabo moremo priboriti našemu jeziku tisto pravo, ki nam je dajajo zakoni in pravoreki državnega sodišča.

Brzljave čestitke povodom Mandičevega jubileja.

(Dalje.)

Supetar na Braču. — Budjenje hrvatske misli u posestrimi Istri i Trstu, kakve doživimo pri zadnjim izborima jest plod vašeg dvadesetpetogodišnjega požrtvornog, neumornog rada na političko-novinarskom polju. — Dao Bog, da krepki i zdravi prosliedite svojom stazom do sjedinjenja mile nam hrvatske domovine. Družbi, vašem čedu, koja čuva i otimlje našu djecu iz tuđinskih pandža, ovo je obćinsko vijeće udielilo 200 K. Vrući vam pozdrav u ime obćine šalje — Načelnik.

Obćina. — Žrtve patnje vaše našom slogom za istarskoga patnika Bog vam platio. — Stefanutti.

Beč. — Današnjem vašem slavlju, kad možete ponosom gledati na liepe plode svoga neumornoga i nesebičnoga rada za hrvatstvo Istre, uz iskrene čestitke i želju, neka vas svemoguću uzdrži zdrava u boljoj sreći za dugo godina na diki hrvatskoga naroda pridružuju se doktori — Gospodnetić, Katalinić, Vrančan.

Zagreb. — Zasluznom jubilarcu, uzoru nesebičnog i djelotvornog otučenictva stiše junačku desnicu — Peroslav Paskiević.

Zadar. — Narodnom priznanju za četvrtstjekovni patriotski rad na izloženom kraju otadžbine, srdačno se pridružujemo, kličući vam: ustrajno napred na mnogaja! — Dragovi Biankini, Kisić.

Medulin. — Današnjoj slavnosti pridružuje se i hrvatska čitaonica medulinska. — Odbor.

Beč. — Dičnom svečaru i borcu za hrvatska prava kliče: Živio! — Hrv. akad. društvo „Zvonimir“.

Šibenik. — Padaju tmine, svjetlost boljeg dana prosjeva i na patničku Istru. Među svjetlošću Vama prvaku, neumornu radniku, žarku rodoljubi danas oduševljeno kliče: Zdravo! — Hrvatski Sokol.

Mošćenice. — Hrvatska čitaonica mošćenička imenovala Vas je prigodom 25. godišnjice Vašeg neumornog rada svojim počastnom članom i najsrdačnije čestita — predsjednik Ortolani, tajnik Dukić, blagajnik Ivanošić.

Opatija. — V proslavu 25. godišnjice velikomu poborniku na narodnom polju najsrdačnije čestitaju — Josip i Franjo Petrak.

Lupoglava. — Prigodom dvadesetpetogodišnjice čestitamo iz dna srca želeći svako dobro Vami na mnogaja ljeta, Vam zahvalni Lanišćani, izabrali danas — župnik Vrbka.

Pula. — Čestitam 25. god. tvogoga rada. — Matko.

Supetar na Braču. — Prigodom Vaše 25. godišnjice požrtvornog rada, ovo društvo šalje Vam bratski pozdrav, želeći, da još na dugo ustrajate u borbi za spasavanje naše mile istarske braće. — Supetarska Sloga.

Kastav. — Vodju u borbi za pravdu i slobodu, pozdravljaju učitelji — Grosman, Rubić, Jelusić, Jurinčić, Lovrić.

Nabrežina. — Velezaslužnemu jubilaru kliče pev. dr. „Nabrežina“: na mnogaja srećna leta.

Prosek. — K današnjemu slavlju nam predragoga poslanca, kličeju navdušeno na mnogaja leta in Bog Vas živi. — Proseški rodoljubi.

Karlobag. — Prigodom slave dičnog reprezentanta hrvatstva u Istri Matka Mandića, kličem svečaru oduševljeno: Živio! — Stjepan Bauer.

Sv. Matija. — Prigodom današnje Vaše slave, kličem, zdravo mi bio mili susjede, žarki rodoljubi! — Božo Dubrović.

Rieka. — Mojem starom prijatelju priznaje njegove zasluge za probitak duševni i materijalni svojeg naroda u Istri; iskreno čestitam. — Mate.

Rieka. — Uzor rodoljubi, neustrašivom boriocu za hrvatska prava Istre, kličem živio! — Gremer.

Gorica. — 25 let trdega boja za probuju Istre imate za sabo, le značajan mož, trđen kot skala, vnet le za blagor ljudstva je mogel ustrajati ter prenesti vse borbe. Plaćilo za delo so uspehi in ljubezen probujajočega se naroda. Vrlemu drugu kliče se mnogo let. — Uredništvo „Soča“ Gabršček, Kavčič, (Pride še.)

Ogrska poslanska zbornica.

(Brzljavo poročilo.)

Budimpešta 17. Zbornica je v 3. čitanju vsprejela adicijsko pogodbo k bruseljski sladkorni konvenciji. Sledila je razprava v določitvi rekrutnega kontingenta za 1908. Poročevalec Moskovic je očitral razprave o vojnem odseku in pripomnil, da se

je v odseku izrazila želja, naj bi se ogrski rekruti po možnosti uvrstili v ogrske četne oddelke, naj bi se ogrske častnike v večem številu uporabljalo pri ogrskih armadnih oddelkih, naj se konečno reši vprašanje honvedske artilerije, in naj ne bo povišanje v službi honvedskih častnikov navezano na drugi nego na madjarski jezik, konečno, naj se narodne aspiracije čim prej uveljavijo na vseh poljih državnega življenja.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil, da se je poslanska zbornica do zadnjih dni minolega leta bavila z nagodbenimi predlogami in da se je moglo predložiti rekrutno predlogo še le v prvi seji po počitnicah. Ker prične dne 27. t. m. zopet zasedanje delegacij, je vlada želela, da reši do tega časa tudi magnatska zbornica to predlogo, da se zamore pravočasno pričeti s pripravljavnimi deli za novačenje.

Posl. Nagy (disident) je predlogo odklonil, ker so se vsled kvotne predloge bremena Ogrske zvišala. — Posl. Brediceanu (Romun) je v imenu narodnosti izjavil, da odklanja predlogo le, ker nimajo do vlade zaupanja. Stavil je resolucijo, naj vlada takoj predloži načrt za uvedbo dveletnega službovanja. — Posl. Bozoky (disident) je stavil predlog, naj vlada takoj predloži načrte za ustanovitev samostojne armade. — Posl. Ugron (stranka neodvisnosti) je izjavil, da sta bila in da ostaneta on in njegova stranka pristaša samostojne ogrske armade. Obvezali so se, da ne bodo v prihodnjem času prišli na dan z vprašanjem narodne armade, toda samostojni ogrski armadi se niso nikdar odpovedali. — Posl. Kmetz (stranka neodvisnosti) je rekel, da bo glasoval za predlogo. 42 odstotna kvota, ki jo mora dati Ogrska za rekrutni kontingent, je neopravičena, kajti število prebivalstva, zavezano vojaščini je manje nego v Avstriji. Govornik je obžaloval, da je mornarica skoraj popolnoma avstrijska, izjavil je, da se vlada dolžna skrbeti za to, da bo madjarsko v mornarici bolje zastopano.

Posl. Zoltan Lengyel (disident) je izjavil, da ima dežela pravico zahtevati za ogrsko armado madjarski poveljstveni jezik. Armada je postala popolnoma avstrijska. Sedanja delegacija je popustljiveja nego vsaka prejšnja in reprezentuje tako priročni stroj za glasovanje kakor je nima niti ruski car. — Predsednik je pozval govornika na red. — Posl. Lengyel: Ogrski element se v armadi popolnoma zanemarija. Mi nismo imeli nikdar ogrskega vojnega ministra, nikdar ogrskega načelnika generalnega štaba. Celó Galgotzy ki je bil Magyar le po imenu, je upokojen. — Minister Jekelfalussy: Ker je star 75 let! — Lengyel: Med kornimi poveljniki ni niti enega Madjara. Za duh, ki vlada v armadi, je najboljši dokaz na Dunaju izhajajoča Armee-Zeitung. — Jekelfalussy: Častnikom je prepovedano pisati za ta list. — Posl. Lengyel je konečno zahteval, naj se ministrski predsednik že se aj izjavi glede povišanja častniških plač in glede prezentnega staleža, ker je prepričan, da se hišni red le za to preosnuje, da bi možno rešiti ta vprašanja. Govornik je predlogo odklonil.

Na to je bila razprava prekinjena. Prihoda seja jutri.

Ogrska.

Volilna reforma in reforme parlamentarnega poslovnika na Ogrskem.

Na Ogrskem se sedaj bavijo z vprašanjem reforme poslovnika poslanske zbornice. Komisija, sestavljena iz vseh strank, ima izdelati prvi načrt, ki se potem predloži zbornici. Sedanja poslovnik je isti, ki si ga je postavil ogrski parlament začetkom konstitucionalne dobe in ki je posnet po tedanjem poslovniku angleškega parlamenta. Ker ta poslovnik povspejuje individualno inicijativo, utegne obstrukcija tudi najmanjše frakcije zaustaviti popolnoma parlamentarno kolo. Znana je obstrukcija iz l. 1872, ko je opozicija pod starim Tiszo preprečila osnovo novega volilnega reda; historična je dolgotrajna obstrukcija stranke neodvisnosti proti Szelelvi, Tiszovi, Khuenovi in Fejervaryjevi vladi; slavnja je nedavna in bržkone še trajajoča obstrukcija Hrvatov. Ta ravno je tako ustrašila nekdanje mojstre obstrukcije, da hočejo spremeniti sedanji poslovnik na tak radikalen način, da bo vseboval pravcate „Hausknecht-paragrafe“.

O drugi prevažni reformi volilnega reda se še vedno nekaj „študira“. In da treba toliko študirati, je tudi povsem umevno. Kajti uvedbi splošno volilno pravico in pri tem rešitvi fantom edinega ogrskega (madjarskega) naroda, to je tak umotvor, da mu tudi nasilni Madjari niso z lepa kos. Splošna volilna pravica bi morala vkljub vsem umetnim volilnim geometrijam in vsem raznim zabelam — razun seveda madjarske paprike — strmo glavit sedanji velemadjarski imperializem, prjpmoči ogrskim narodnostim do veljave in dati sedanji laži-madjarski državi pravo lice: narodnostne države. Da se to prepreči, treba, ker se že splošna volilna pravica mora uvesti, seveda in ne malo „študirati“.

Monstrum, ki bo rezultat tega „študiranja“, se izleže, kakor poročajo, že to spomlad. Že sedaj pa prodirajo v javnost

semertja kake indiskretnosti, ob katerih se morajo kar ježiti lasje vsakemu prijatelju svobode.

Tako je poročala pred dnevi neka ogrska korespondenca, da rekvizit aktivne volilne pravice bo znanje madjarskega jezika, da bo izključen, kdor je bil kaznovan radi političnih činov „razžaljenja madjarskega naroda“; a prihaja še lepše: ne bodo se verificirale volitve onih poslancev, ki so tekom volilne borbe agitirali proti „skupnosti ogrskega (!) naroda“ ali proti „ogrski (!) državni ideji“! Kaj to pomenja po madjarski terminologiji, vedo pač vsi; pomenjalo bi jednostavno, da izvoljeni kandidat, ki je kedaj agitiral proti madjarskemu narodu in to bodo pač vsi narodnostni kandidati — izgubi svoj mandat.

Velemadjari torej „študirajo“, Bog pa je že poskrbel za to, da tudi madjarska drevesa ne rastejo do neba.

Glasovi o odstopu srbskega kralja Petra.

Beligranski „Odsjek“ javlja, da je kralj Peter sklenil, da se odpove prestolu, čim bo sklenjena trgovinska pogodba z našo monarhijo ter da oficijelno obšče dvore na Dunaju in Petrogradu. S pristojne strani se to vest označa za popolnoma izmišljeno.

Francoski načrti v Maroku.

Neki člen francoskega ministerstva se je nastopno izjavil o načrtih Francoske: Naše postopanje se radi nepričakovanih novih dogodkov ne spremeni v nikaki smeri. Mi storimo vse, da garantiramo varnost v lukah in da uredimo policijo, čim prej bo to mogoče. Mi opustimo vse, o čemer bi se moglo zdeti, da bi prekoračilo algerijske akte. Ker bo naše postopanje tudi odlej naprej lojalno, mislimo, da se nam ni treba bati težav od nobene strani, a tudi ne s strani Nemčije.

Drobne politične vesti.

Češki deželni zbor. Češki listi poročajo, da so se razbila pogajanja čeških strank, združenih v „Narodnem klubu“ o volilnem kompromisu za češki deželni zbor. Vse te stranke pojejo samostalno v volilni boj.

Iz Belgije. Belgijska zbornica je namesto Schollaerta, ki je bil nedavno imenovan ministerskim predsednikom, s 74 proti 45 glasom izvolila predsednikom katoliškega poslanca Covelmana.

Predsedniške volitve v Združenih državah. Predsednik Roosevelt in zakladni tajnik Cortelyon sta se sprla. Roosevelt mu ne dovoli, da kandidira za predsednika. Cortelyon najbrž odstopi.

Dnevne vesti.

„Terra cuccagna“. Pod tem genijalno izbranim naslovom se bavi „Slovenec“ z nezaupnicami, ki sta jo sklenila občinska odbora v Dolini in v Rodiku proti škofu Naglu. No, če „Slovenec“ ni vedel povedati družega v obzobju teh nezaupnic, bolje bi bil storil, da je modro molčal. „Slovenec“ pravi, da so bili oba župana in odborniki zavedeni v to od „izvestnih oseb“. Gospoda župana v Rodiku mi ne poznamo osebno, poznamo pa g. župana v Dolini. To je inteligenčen, razsoden in značajan mož. Kakor inteligenčen in razsoden mož si more o vsaki stvari ustvariti svoje prepričanje. Kakor značajan mož pa se ne da o nobene osebe in nobene sile zavajati, v kak korak, ki bi ne bil v soglasju z njegovim prepričanjem. Fabuliranje „Slovenčev“ o „izvestnih osebah“ je torej prazno in ima pomena le v toliko, v kolikor involvira žaljenje značajnosti in poštenosti gospoda župana Pangerca.

„Slovenec“ pravi dalje, da občinski odbori nimajo pravice sklepati kake nezaupnice škofu, in edino le duhovniki, katerim je škof prepovedal čitati „Edinost“, da bi mogli protestirati proti temu.

Če je bilo gorenje fabuliranje „Slovenčev“ o „izvestnih osebah“ prazno, zveni pa ta argumentacija o pravici duhovnikov do protesta kakor hudomušna — zafrkacija. Če se duhovnikom naročajo zaupnice, potem bi hoteli mi videti duhovnika, ki bisi upal protestirati proti škofu!

Ti ljubi Bog, saj ima tudi vojak pravico do pritožbe proti svojemu stotniku, vendar je v vojakih največja modrost ne poslušati se te pravice.

Mi se nečemo pripraviti s „Slovencem“ o tem, ali imajo občinski zastopi formalno pravico do izražanja svojih čustev nasproti škofu. Važnost takih sklepov je marveč v tem, da so občinski zastopi pokliani tolmači javnega mnenja. Posebno velja to za občinski zastop v Dolini, ki je bil še le pred pa tedni izvoljen brez volilnega boja. A župan Pangerc vnovič po volji vseh občanov. (Mimo grede bodi omenjeno, da je bilo nekaj navskrižja le radi odbornika za vas Ricmanje, a še v tem pogledu so — da govorimo s „Slovencem“ — izvestni gospodje popolnoma pogoreli.

Sicer pa priča že nadpis „Slovenčev“ notici, da ljubljansko glasilo samo jemlje stvar bolj od — smešne strani in da je le zato nekaj reklo, da je sploh kaj reklo.

Pet let! Danes mine peto leto, odkar je cerkev v Ricmanjih zaprta in odkar je ta toli izkušena vas brez cerkvenega življenja. Kakor bi bilo zapeljivo to, vendar se nečemo ozirati razaj na dogoike teh petih let. Le toliko pravimo: žalostna petletnica, žalostna ne le za Ricmanice, ampak tudi za njih, ki imajo ključ do rešitve v rokah, a vendar niso znali in tudi ne hoteli pravično rešiti te mučne afere, glede katere danes iskreno želimo, da ne bi doživela svoje — šestletnice.

Koraki v to so zopet storjeni. Vprašanje je le, ali se poklicani faktorji izkažejo sedaj modreje in pravičnejše?

Spominska knjiga pesniku Simonu Gregorčiču odpotuje danes popoldne na pesnikov dom. Krasno, dragoceno in umetno izdelano knjigo je poklonilo „Beljasko omizje v Trstu“ in jo ponese nočjo skoraj korporativno na Vrsno pod beli Krn. To je ona omizje, ona družba, ki je prva poromala na pesnikov grob in dom v minolom novembru. Veliko je zanimanje med omizniki za ta izlet — toliko originalen, kolikor mikaven v tem letnem času: Krasno vreme, mesečna noč, naši vršaci pokriti z belo kristalno odejo, lešketajočo se v bajnem luninem svitu — daj, planinec, dobrodošel! Pridruži se rečen družbi, ki odpotuje danes popoldne ob 5. uri z drž. kolodvora do Sv. Lucije, in prepričan boš, da je Gregorčičeva domovina pravi „planinski raj“! Sivorjev.

P. S. Prenoči se v Tolminu. Krajina od Sv. Lucije do Vrsnega je do sed j brez snega. O knjigi sami, ki je pravo umetniško delo Gabrščekove tiskarne, kaj več pozneje. —

Razpisan je štipendij letnih 240 kron ustanove Antona Hrovatica, za ljudsko-srednje- in visoko-šolske izlazi iz sorodstva ustanovnikovega (na Opčinah pri Trstu) sicer tudi za učence iz Opčin. Prošnje je uložiti do 15. februarja 1908 na c. kr. namestništvo v Trstu.

Iz Trebiča smo prejeli:

Opozoren na dopis iz Trebiča od dne 5. t. m. prosim, da potrdite resnico in priobčite sledeče:

Kdor pozna tukajšnje razmere in kdor je čni dopis pazljivo prečital, spozna lahko, da jaz nisem avktor tega „zasramovalnega“ dopisa. Ker pa vzhle temu nekateri sumnijo, da bi jaz mogel biti avktor tega dopisa, prosim, da resnici na ljubo izjavite, da to ni res. Ob enem pa pozivljam brezimenega dopisnika, na izpolni svojo obljubo in naj pride se svojim podpisom na dan, da ne bodo nedolžne osebe trpele. — Fran Stefanutti.

Z. v. p.

Pripomba uredništva. Prijamo z vso odločnostjo, da gospod župnik Stefanutti ni avktor gori omenjenega dopisa.

Z Opčin. Dne 10. t. m. je koncertirala v dvoranu tukajšnje Jamškove restavracije „Tamburaška in pevka družba hrvatskih dam in gospodov v narodnih nošah“.

Tamburali in peli so jako precizno, tako, da je navzoče občinstvo burnim odobravanjem izražalo svojo zadovoljnost. Ta družba je že koncertirala z najboljšim vspehom, v raznih večjih mestih Hrvatske, Slavonije, Štajerske, Kranjske, Koroške, Nemčije in Danske. Jutri v soboto zvečer ponovi družba svoj koncert v Jamškovi restavraciji. Začetek ob 8. uri. Vstopnine se ne plača nikake. Kdor ljubi milo našo narodno tamburico in glasbo sploh, naj se vdeleži tega koncerta hrvatski tamburašev.

Zavarovalnicam za govejo živino. Iz Padrič nam pišejo: Dne 5. t. m. je imela zavarovalnica za govejo živino v Bazovici svoj redni občni zbor. Udeležba je bila častna. Poročilo tajnika in blagajnika sta bili jednoglasno odobreni in reči so more, da je uprava te zavarovalnice ugledna. Izrekamo torej za služeno pohvalo odboru in voditeljem na njih trudu in njihovi požrtvornosti. Vse priznanje jim gre, da so tako razumno vodili to za živinorejca toli koristno ustanovo, ki bo letos slavila desetletnico svojega koristnega delovanja.

Ob točki „eventuelni predlogi“ se je oglašilo več njih z nasvetom, da bi zavarovalnica, ako le možno, kupila dva bika-plemenjaka: enega za Bazovico in enega za Padrič Gropado, ker biki, ki jih preskrblja preslavna in od vlade subvencionirana Agraria jednostavno ne odgovarjajo današnjim potrebam in sicer že zato, ker se preveč zanemarjani.

Zborovalec Josip Grgič je spregovoril: Letos mislimo obhajati 10-letnico obstanka naše zavarovalnice. Ob tej priliki predlagam, da se ustanovi zveza zavarovalnic goveje živine s sedežem v Trstu, a prva naj se v proslavo svoje desetletnice oglasi naša zavarovalnica za tako ustanovitev in sicer pri kmetijski družbi nekako tako-le, da vsaka obstoječa zavarovalnica ostane za kakor blagajna, a vse se združijo v vzajemno podporo. Posamična zavarovalnica ne dobi

niko podpore od vlade, zveza pa bi jo mogla izposlovati. Dobljena podpora naj bi se razdelila med zavarovalnice po potrebi.

Ta predlog naj bi uvaževale vse naše zavarovalnice po okolici in se zavedale, da le v združenih močeh je dan pogoj za res uspešno delovanje.

Na ta umestni in pametni predlog pa se je oglasil slavni capovilla bazoviški z imenitnim predlogom: Dragi možje! Ker smo tu zbrani Padričani, Gropajci in Bazovci, opozarjam vas na področje staro — miznarijo. Ker so dotična tla last Gropajcev, Padričanov in Bazovcev, prosim slavni magistrat za vseskupni podpis, da se lastniška pravica prepusti magistratu, da potem magistrat zgradi poslopje za cerkveno shrambo.

Proti temu predlogu se je oglasil Josip Grgič, rekši: Kdor je podrl brez našega dovoljenja, ta naj sežida zopet, ker sicer imamo kakor lastniki dotičnih tal pravico tožiti. Na to je meil kunštni capovilla, da se na tako malenkost ne treba ozirati!! Josip Grgič: Čeprav je malo, ali naše je! Ta slučaj nam bodi v pouk! Tako je našega tudi marsikaj drugega, kar pa dosedaj žalibog nismo znali braniti. Ta mali kos zemljišča je kakor mal kos slanine, na kateri se včasih vlovi tudi velika podgana.

Tem besedam je sledil viharen aplavz po vsej sobani, ki je pričal, da se je ljudstvo začelo zavedati svojih pravic in da jih hoče braniti. Magistratov „organetto“ pa je postal zelen od jeze, a je pokazal s tem, da je kakor pokoren sluga magistrata ostal — v nezavednosti in nerazsodnosti!!

Za „Veliki trgovski ples“. — Odbor „Trg. izobr. društva“ najljudseje prosi vse one, ki so bili morda vsled ogromnega dela na razpošiljanju vabil nehoti prezrti, blagobotnega oporočanja ter naznanja, da se za vabilo lahko vsako obrne do društvenega predsednika gosp. Ulčakarja, ali pa do društ. blagajnika g. Detela v „Trgovsko-obrtni zadruzi“.

Ob enem opozarjamo sl. občinstvo še enkrat na to prekrasno prireditev, katere višek bo ples „Morav-ka beseda“ v divno-krasnih moravskih nošah in ki se pleše in poje v češkem jeziku s spremljevanjem vojaškega orkestra. — To bo res nekaj impozantnega. —

Tržaška mala kronika.

Poskus samomora. Včeraj predpoludne sta prišla dva mlada človeka v krčmo, ki je v hiši št. 41 v ulici delle Sette Fontane. Dala sta si prirediti vsaki kupico piva. Za tem je eden njiju vprašal, če bi mogel dobiti kaj jutri. Ko se je na to krčmar oddaljil, je dotičnik, ki je bil vprašan po jutru, skočil v kuhinjo, tam pograbil velik kuhinjski nož ter si z istim začel rezati grlo. Njegov tovariš in krčmar, to videča, sta takoj skočila k njemu. A še le po dolgi borbi se jima je posrečilo, da sta mu iztrgala nož iz rok. Na to je šel krčmar klicat redarje, a ko se je vrnil z redarjem v krčmo, je našel nesrečnika ki je — grozno krvavec — taval po krčmi iskaje noža, dotična ga je njegov tovariš zadrževal. — Na to je bil pozvan tja zdravnik se zdravniške postaje, ki je nesrečniku le s težavo obrezal vrat.

Nesrečni človek — ki je 29-letni mehanik Josip Z., stanujoči v ulici Michelangelo — je bil prenešen v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je jako opasno.

Trije slučajji nagle smrti. — Včeraj predpoludne je umrl nagle smrti 71-letni Tomaž Zollija, stanujoči v ulici sv. Vida št. 10. Bil je popolnoma zdrav. Hkratu ga je pa obšla slabost. Pozvali so k njemu zdravnika s pomožne postaje društva „Igea“, a ko je zdravnik prišel k njemu, je bil starec že mrtvev. Mrliča so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Istotako je nagle smrti umrl 65-letni trgovec Henrik Grati, stanujoči v ulici Padma št. 11. Smrt je tudi njega ugrabila na ravno isti način, kakor gori imenovanega Tomaža Zollija. Obšla ga je slabost, na kar so pozvali k njemu zdravnika se zdravniške postaje, ki ga je pa našel že mrtvega.

Malo pozneje je bil pa zdravnik se zdravniške postaje pozvan na pomoč k 35-letnemu bavarju Angelu Prá v ulico Foscolo št. 44. In tudi tega je zdravnik o svojem prihodu našel že mrtvega. Nesrečnejš je umrl za srčno kapjo.

Smešnica. Gospod: Tega stanovanja ne morem vzeti v najem, kajti tu vleče, da človeku laze vihrajo! — Gospodar: Temu lahko odpomorate, ako si pustite laze postrici.

Koledar in vreme. Danes: Stolica sv. Petra v Rimu. — Jutri: 2. nedelja po sv. kraljih. Iste Jezusovo. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 7,5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Počasna sprememba.

Društvene vesti.

Društvo „Narodni dom“ v Trstu sklicuje za petek dne 24. januarja 1908 v gornjo dvorano restavracije „Balkan“ ob 8. uri in pol zvečer občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalnega odbora. 5. Sklepanje o predlogu odborov, da se društvo razide. Za sklep o razidu društva treba glasom zadnji ga odstavka § 12. društvenih pravil tričetrtinske večine in prisotnosti dveh tretjin vseh členov.

Z obzirom na to in ker se je moral občni zbor že trikrat odložiti radi ne-sklepčnosti, prosimo, da se vsi členi gotovo udeležijo tega občnega zbora.

Hrvatsko tamburaško društvo „Sava“ priredi jutri v „Narodnem domu“ v Barkovljah koncert, ki začne ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 stotink za osebo. Na vsopred so krasni slovanski in hrvatski komadi. — Tamburaši nastopijo v hrvatski narodni noši.

Veselični odsek „Trg. izobr. društva“ naznanja, da v nedeljo dopoldne, kakor tudi zvečer ne bo plesnih vaj. Prihodnja vaja bo v četrtak, kamor se vse prijatelje in prijateljice plesa najljudneje vabi.

Odbor pevskega društva „Ilirija“ naznanja vsem pevcem da pričnejo z današnjim dnevom redne pevske vaje v novih prostorih ulica Montecchi št. 15 I. nadstropje št. 8. Opozarja se gg. pevce na redno zahanjanje k vajah, katere bodo vsako sredo in petek od 8. do 10. zvečer. Sprejemajo se nove pevske moči, kakor tudi cenj. gospodične za ustanovitve mešanega zbora. Prijavi se lahko ob zgoraj navedenih dnevih. V nedeljo zbirališče pevcov v dr. prostorih ob 3. uri popoldne.

Akad. fer. društvo „Balkan“ se udeleži korporativno velikega trgovskega plesa. Tovariši se pozivljajo, da pridejo polnoštevilno. Odbor.

Pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici bo imelo dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v prostorih g. Križmančiča. Po občnem zboru bo v gostilni „pri Lipi“ pevski večer, na katerem bo sodeloval iz priaznosti tudi tamburaški zbor iz Boršta. Bo tudi skupna večerja in ples.

„Čitalnica“ pri sv. Jakobu vabi vse gg. odbornike k važni seji, ki se bo vršila danes v soboto 18. jan. ob 8. uri zvečer.

„Godbeno društvo na Proseku“ priredi v nedeljo dne 19. t. m. v dvorani restavracije Starec na Proseku velik narodni javni ples.

Naše gledališče.

Nedeljska predstava „Snegulčica“ bode ob 4. pop. Da je vodstvo gledališča sklenilo uprizoriti to krasno bajko popoldne, je jako hvalevredno. Saj je tako dana prilika zlasti našim otrocičem, pa tudi našemu okoličan skemu občinstvu, da se prav komodno udeleže predstave. Vemo, da so razni rodilci iz okolice izrazili željo, da bi se „Sn-gulčica“ vpri-zorila nekoliko prej ko zadnjič, da bi mogli i svoji deci privoščiti nekoliko uric za nje nebeskega užitka. Tej želji je gledališče ustreglo in zato se je nadejati mnogobrojnega občinstva.

Predstava bo vsakako sijajna in, kakor naravno, bolj sigurna nego premijera. Srčkani naši skratke doživijo gotovo zopeten triumf.

Predstava je ob znanih cenah, zlasti pa za otroke.

Nar. delav. organizacija

N. D. O. priredi, kakor že objavljeno, v nedeljo dne 19. t. m. v svojih prostorih via Lavatoio 1, dva shoda in sicer: ob 9. uri dopoldne za delavce Lloydovega arsenala in ob 11. uri za delavce c. kr. glavnih skladišč (grupistov). Ker sta imenovana shoda važnega pomena za navedene skupine, je želeli obilne udeležbe.

N. D. O. priredi svojim členom in po njih upeljanim gostom v nedeljo dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih domačo zabavo s plesom. — Na svidenje!

Vesti iz Goriške.

Umrl je včeraj zjutraj v Gorici g. Frančisek Zoratti v starosti 83 let. Pokojnik je bil 53 let duhovni pomočnik pri župni cerkvi sv. Ignacija v Gorici.

Iz Goriške okolice. Na našem političnem obzorju se zbirajo temni, sumljivi se gibajoči oblaki; nevihta prihaja. Nevihta, huda nevihta se oznanja iz daljine z grozečim bobnenjem in šumom. Komaj so se pomirili duhovi od zadnjih državnozborskih volitev, že zopet so se začeli razburjati radi bližajočih se deželno-zborskih volitev. Vse stranke brusijo svoje orožje, da pojdejo v hud boj, ki jih čaka. Pripravljajo se vsi z nenavadno vno in živahnostjo. Nekateri so že postavili svoje kandidate, nekatere pa si jih izbirajo.

Posebno klerikalna stranka je agilna, da malokatera tako. V neposredni bližini, v Mirnu, je bil misijon; v Gorici pa je bil socialni kurz ki so ga obiskovali celo dečki.

Poulards, race, purani, štajerske kokoši. Racija mast. Slanine, maslo, konzerve. Dnevni dohod. Cene jako zmerne. — Postrežba na dom.

Trst, ulica Campanile št. 15.

Trgovina s pohištvom **Peter Jeraj** Trgovina s pohištvom

ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine

Pohištvo od navadne do najfineje vrste

in po jako nizkih cenah

Skladišče

šivalnih strojev

igel, olja, aparatov, potreščin itd.

TEDENSKA PLAČILA.

Najnižje cene. — Sprejme se popravljajna.

REDIVO & ROMEO

Trst, ulica Belvedere št. 40, Trst

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13. II. nadst.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.

Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angležke opeke,

katerik ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Dr. RUD. ŠORLI

ZOBOZDRAVNIK

klinike za zdrav. zob v Berolinu.

Plombovanje - UMETNI ZOBJE

NAJPOPOLNEJŠA METODA.

Zzdiranje zobov brez vsake bolečine.

URAVNANJE SLABO ZRASLIH ZOBOV.

Sprejema od 9.—1. in od 3. 6. popoldne.

CORSO 49, uhod ul. Silvio Pellico 1.

Patentiran divan-postelja MACHNICH

Okoli radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v bipo s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. - Eventuelno na mesečne obroke.

Skladišče najfinejega in solidnega pohištva

v modernem slogu. — Popolne sobe.

Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olepševalno delo.

ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

V pekarni in sladčičarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejša moka, čokolado, fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokante. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Sladčičarna JOSIP WEBER

Trst — ulica Carlo Ghenga št. 4 — Trst

Sprejme naročila za vsakovrstne prilike, kakor ženitovanja, krsto itd. itd.

Velika izbira najfinejega mandorlata.

Sprejme se poštne pošiljave.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2.

TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ.

Ne boji se konkurence.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA**

prirejena v Trstu **Rafaela Godina**, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: **sv. Jakobu in Josipa Godina**, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4.

Sieklonica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

od 12—14 let. Ta kurz naj bi izvežbal za vsako vas agilno moč za prihodnje volitve. Ni slaba ideja; posnemanje vredna. Pri drugih strankah žal ni moči in sredstev za tako agitacijo.

Kakšen bo izid teh deželnozborskih volitev, je popolnoma negotovo, kajti odločevalo bodo lokalne razmere in ne splošne, kakor na državnoborskih volitvah. Največ upanja ima v naši okolici agrarna stranka; to priznava vsakdo, ki pozna lokalne razmere. V mestih in trgih je močna narodno-napredna stranka, v veleposelstvu pa odločujoče stanovski interesi in je to razred sam za se. Tu si klerikali, liberalci in agrarci volijo sami za-se, po svoji volji. Upanje je, da si izberejo to pot pametnejše, agilnejše in bolj narodno zastopstvo, nego se je imeli do sedaj. Saj je toliko mož, vrlih izobraženih mož med njimi. — Nevhita prihaja in soparna vzduh nas obdaja! Zelimo si blagodejnega vzvedrila.

Vesti iz Istre.

Novo društvo. G. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: Podružnica družbe Sv. Cirila in Metodija za Istro v Ferencih (pol. okr. Poreč).

K imenovanju Fulina župnikom dekanom v Vodnjanu. Pred par dnevi smo zabeležili, kako trdo je celo „Slovenec“ obšel to imenovanje. „Naša Sloga“ piše, kako se je ljudska stranka v Vodnjanu (in to je skozi in skozi italijanska stranka) odločno borila proti imenovanju župnika Fulna, ker je znano, da se ta svečenik v vsem strinja in druži z liberalno stranko. Ljudska stranka da se je nadejala, da bo škof Flapp imenoval osebo, ki pripoznava načela krščanske socialne stranke v Istri, ali v tem se je grdo prevarila, kajti škof je poslal v Vodnjano ljubimca tržškega židovskega glasila „Il Piccolo“. Škof Flapp je torej silno ugodil ne samo Vodnjanskim lažiliberalcem, ampak tudi njih gospodarjem v Trstu. S tem pa je — pravi „Naša Sloga“ — škof Flapp hudo vžalil krščansko-socialno stranko v Vodnjanu. Čuden pojav to! Protiviserski listi hvalijo škofa in župnika, dotim ju iskreni in pobožni verniki najostreje obsodijo.

Železnica Opatja Učka. Ministerstvo za železnice je dalo posestniku hotela v Opatju Antonu Gräserju, koncesijo za dobo enega leta, da prične s tehničnimi pripravljivimi deli za ozkotirno železnico nižje vrste iz Opatja do Štefanijeve kočice na Učki.

Vesti iz Kranjske.

Blejsko jezero je v zadnjih dneh do cela zamrznilo. Županom v Radovljici je bil 15. t. m. izvoljen dr. I. Vilfan.

Vesti iz Štajerske.

Volitev zastopnikov za celjski okrajni zastop iz tržkih občin St. Jur in Žalec je zopet razpisana na dan 25. t. m. Ker se St. Jur in Žalec teh volitev ne udeležita, bo s tem onemogočeno konstituiranje celjskega okrajnega zastopa in bo okrajne posle še nadalje vodil vladni komisar.

V Pliberk je prišel za zdravnika dr. Emil Pollak, ki je bil doslej v Slovenjem Gradcu.

Vesti iz Koroške.

Slovenščina pripoznana službenim jezikom na Koroškem. Včeraj smo poročali o razsodbi državnega sodišča, ki je na pritožbo občine Seles spoznala, da je slovenski jezik na Koroškem v deželi navaden jezik in da je deželni odbor, zavrnivši slovensko vlogo rešene občine, kršil zakon.

V naše poročilo pa sta se vrnili dve pomoti. V nadpisu treba čitati v „koroškem deželnom odboru“ (in ne zboru), a dr. Lenoch, odvetnik na Dunaju ni zastopal deželne odbora, ampak občino Seles. Izlasti to poslednjo pomoto moramo popraviti, ker je ravno dr. Lenoch, ki z bogatim svojim juridičnim znanjem zastopa v največ slučajev na državnem sodišču naše jezikovne pravice.

Razne vesti.

Spopad med častniki in dijaki. V Zagrebu so vseučilišni demonstrirali pred mednarodnim „Narodnih novin“. Mimo so prišli trije častniki, katere so začeli demonstrantje siliti, naj pomagajo demonstrirati. Ker častniki tega niso hoteli storiti, so jih dijaki napadli s palicami in kamenjem. Častniki so potegnili sablje ter gnali demonstrante do gledališke kavarnice, kjer so prišli dijakom na pomoč gostje. Častnike je rešila policija. Vsi trije častniki so ranjeni.

Prodaja se čevljarska delavnica in prodajalnica.

Dobro upeljana čevljarska delavnica in prodajalnica v bližini ljudskega vrta (Giardino pubblico) v Trstu, se prodaja takoj, ker lastnik iste ima p. e. več dela z drugo čevljarsko. Pogojni ugodni. Natančna pojasnila daje g. JOSIP SKUBIČ v Trstu, ul. Giulia št. 34. 717

Iščem službo sluge v kakšni pisarni ali trgovini. Naslov pove „Inseratni oddelček Edinosti“. 58

V najem se odda lepa meblirana soba v ulici Fabbri 1, III. nadst. 66

Meblovana soba z lepim razgledom se odda v najem v ulici Giulia št. 73, V. nadstropje. 57

Prilika. Novi veliki dohodi blaga za obleke paletot za moške in dečke po najnižjih cenah pri Ivanu Šimic, Trst, ulica Barriera 32 (v hiši lekarnje Piccoli). 1349

Mladenič 24 let star, išče službo sluge v trgovini, pisarni ali na domu. Govori slovenski, nemški in italijanski. Naslov pove „Inseratni oddelček Edinosti“. 85

Odda se soba prazna ali meblirana v ulici Giambattista Vico št. 2, I. nadst. vrata 1. 83

Išče se dva delavca čevljarnja. Obrniti se je v Rojan. — Pavel Rik. 83

Ubiralec in popravljatelj glasovirjev se pripravlja slav. občinstvu Andrej Pečar, ulica Dante Alighieri št. 3, II. nadst. Trst. 42

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam odprto gostilno cel pustni čas vsako nedeljo do 2. ure popoldne. Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk HENRIK KOSIČ gostilna „Pri stari Breskvi“, ulica Beledere št. 16. 12

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturnega blaga in malih predmetov ter suknja za ženske obleke.

Tamburaši hrv. pev. društva „Sava“ (dame in gospodje) v narodni noši prirede

v nedeljo, dne 19. januarja 1908

EDINI

KONCERT

v Narodnem domu v Barkovljah.

Začetek ob 4. uri popoldne.

VSTOPNINA: 40 stotink za osebe.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Pev. društvo „SAVA“.

PEKARNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specialne grenčice „TORERO“.

12 finih porcelanastih krožnikov, 12 malih kristalnih krožnikov za compôte, 12 kozarcev 6 japonskih podkozarcev, 6 nožev z belo kovino, 6 vilic z belo kovino, 6 žlic z bele kovine, 6 žlic z bele kovine, 1 posodico za mlo, 1 držaj za žigice, 1 svečnik, 1 posodo za kavo, 1 posodo za čaj in 1 pepelnik, 72 komadov tedaj pošilja proti predplačilu K 10 (potom poštne nakaznice)

Bazar 33 in 49, Trst, ul. S. Nicolò 29

OBRTNO IN KONSUMNO DRUŠTVO SV. IVAN (pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

javlja slavnemu občinstvu, da je svoje prostore

preustrojilo v najnovejšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v prtiličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krste poroke in društvene sestanke.

Toči domače vino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refosk v buteljkah. Za obilni obisk se priporoča NAČELSTVO.

ŽELEZNATO VINO lekarnarja

Gabrijela Piccoli v LJUBLJANI

c. in k. dvorni zalagatelj in pa-pežev zalagatelj

izvrstno učinkujoče, ima v sebi železov preparat, kateri lahko prebavljanje pospešuje, priporočljivo je posebno slabotnim, na pomanjkanju krvi trpečim in tudi nervoznim osebam bledečim in slabotnim otrokom.

Prodaja se v Trstu v lekarnah: „CREVATO“ ulica Poste 9 in „LEITENBURG“ Trg San Giovanni.

Dr. Kopřiva zdravstveni svetnik in mestni fizik v Ljubljani je zapisoval okrevajočim in malokrvnim vedno z najboljšim vspehom železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. S. Sterger c. kr. okrajni zdravnik v Ljubljani, je v slučajih bledice in pri okrevajočih otrocih z najboljšim vspehom uporabljal železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. L. Färber štabni zdravnik v Gorici zapisoval je osebam, ki so že del časa bile nervozne železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani inicer vedno z najboljšim vspehom.

Dr. F. Gelger praktični zdravnik v Ljubljani, dosegel je z železnatim vinom lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani izvrstne vspehe.

Dr. Defranceschi primarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu izjavlja, da je z vspehom železnatega vina lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zelo zadovoljen.

Naročila se točno izvrše proti povzetju

SLOVENC! Kam gremo!

V novo slovensko gostilno v ulici Boschetto 2 in Via del Toro 1 (blizu civ. bolnišnice. Tam smo najboljše postreženi

Slovenska in dunajska kuhinja.

BELO IN ČRNO VINO in PIVO

Vse po nizkih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

ANTON MARIJA SIRC, gostilničar.

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venter v Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki količosti po 64 stotink liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 160 liter

prodaja **Angelo Nichetto**

lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijskem trgu št. 6. — TELEFON št. 963.

Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav, (po dogovornih cenah) elegantno plesno dvorano in kegljišče

Grand Restaurant Milano

TRST, ulica Stadion št. 10

Danes zvečer velik koncert

pri katerem svira vojaški orkester.

ZAČETEK OB 8. ZV. Ustopenina 20 stot.

Prodajalna jestvin

ALOJZ LEGAT

Svežo blago. — Poštena cena.

Dobre švičarske žepne ure

(zlate, srebrne, niklajste in kovinaste) po originalnih tovarniških cenah se v dobrih samih novi prodajalnici

JOSIP OPPENHEIM

izdelovatelj švičarskih ur in časomerjev.

Trst - Barriera vecchia 35 nasproti Kav. Reclam

Ure na nihalo (z udarom stolpnih ur od K 14.- naprej)

izbira zlatih prstanov, brošev, uhanov, in masivnih porocnih stanov od K 6.- naprej. — POPRAVE PO ZMERNIH CENAH.

Govori se slovensko.

+ Giulio Reddersen +

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumija in neprodalnega blaga.

:: ŠIVALNI STROJI ::

znamenite tovarne Haid & Neumann po najnižjih cenah.

Neprekosljive mrežice za beložarno luč.

Skladišče koles -- Riccardo Sanzin

Trst, ulica delle Poste 6

Potrebščine za šivalne stroje in kolesa (bicikli). — POPRAVLJANJA

Successori Antonio Malusa

CENTRALA: PODRUŽNICA:

Ul. Lazzaretto vachio 15 Ul. Gelsi 1

Velika skladišča vina

strepo in dalmatinsko vino, domače oljce, žganje, dezertna vina, šampanjec

Prosto na dom. Skladišča v odanji.

TOVARNA TESTENIN

GIUSEPPE TREVISAN

Trst, ul. Molin a vento 3

SPECIJALITETA testenin in Colonjaskih tortelin, granitrano iz fine moka in jaje. Sprejema naročila ter pošilja brezplačno v vsaki del mesta.

Gospodarsko društvo „Vrdela“ na Vrdeli

priporoča slavnemu občinstvu dobro urejeno

gostilno

ulica dello Scoglio št. 794.

Na razpolago ima tudi veliko dvorano, igre za kroglje itd. Toči se domače istrsko črno in belo vino. Kraški teran prve vrste. Domača kuhinja.

Za mnogobrojen obisk se priporoča ODBOR

Usaka ekonomična družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 65 krajcarjev.

Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljiva.

Prodajalnice jestvin

Peter Petermel, Trst

ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, mlo, olje, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sočivje itd.

Poštarne pošiljke na deželo od 5 kg naprej.

Jabolka in kostanj na drobno in debelo v vsaki množini

Vsaki dan sveže blago.

! Umetni

fotografični atelje

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (prtiličje)

TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste, plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji

Cene zmerno.

Počkaj & Kögl.

HOTEL BALKAN